

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 162378 20 Rev
Sarajevo, 09.04.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Amre Hadžimustafić i Fatime Mrdović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja... iz..., Ulica... zastupanog po punomoćniku... advokatu iz,, protiv tuženog..., Ulica..., zastupanog po punomoćniku..., advokatu iz ..., radi utvrđenja nezakonitog prestanka ugovora o radu, vrijednost spora 31.920,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 162378 19 Rsž 2 od 10.12.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.04.2020. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 162378 17 Rs 2 od 01.07.2019. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je rješenjem tuženog broj 3448/10 od 25.08.2010. godine tužitelju nezakonito otkazan ugovor o radu, da se isto poništava i da se naloži tuženom da tužitelju uspostavi radno pravni odnos od prestanka rada 19.08.2010. godine do 17.12.2015. godine na poslovima i zadacima koje je izvršavao do otkaza ugovora o radu i da tuženi tužitelju po osnovu naknade plaće za period od 19.08.2010. godine pa do 17.12.2015. godine isplati ukupan iznos od 31.920,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama na pojedinačne iznose. Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.345,73 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 162378 19 Rsž 2 od 10.12.2019. godine žalbe tužitelja su odbijene kao neosnovane i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Protiv drugostepene presude reviziju je izjavio tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da sud reviziju usvoji, pobijanu presudu preinači tako da žalbu tužitelja usvoji i da usvoji njegov tužbeni zahtjev u cijelosti ili da je ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi je podnio odgovor na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Revizijski sud je ispitao pobijanu presudu u skladu sa odredbom člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), koja se u ovom predmetu primjenjuje na osnovu

¹ Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05 i 19/06

odredbe člana 106. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku², i odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje ništavim rješenja tuženog od 25.08.2010. godine, zahtjev za uspostavu radno pravnog odnosa od prestanka rada tj. od 19.08.2010. godine do 17.12.2015. godine na poslovima i zadacima koje je obavljao do prestanka ugovora o radu i zahtjev za isplatu naknade plaće za period od 19.08.2010. godine do 17.12.2015. godine u ukupnom iznosu od 31.920,00 KM sa zakonskim zateznom kamatama.

Sporno među strankama i u ovoj, revizijskoj, fazi postupka je pitanje postojanja i statusa ugovora o radu nakon isteka prethodnog ugovora o radu na određeno vrijeme od 19.07.2009. godine do 19.09.2009. godine.

Tužitelj u reviziji ponavlja, tokom postupka ističući pravni stav da su ugovorne strane, nakon 19.09.2009. godine prećutno obnovile prethodni ugovor, koji se u skladu sa odredbom člana 19. Zakona o radu ima smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

Navedeni pravni stav tužitelja po ocjeni ovog suda nije osnovan.

U postupku pred nižestepenim sudovima je utvrđeno da je tužitelj sa tuženim imao zaključene ugovore o radu na određeno vrijeme (obavljao poslove zidara i tesara) i to od 10.07.2008. godine do 10.10.2008. godine; od 10.10.2008. godine do 31.12.2008. godine; od 19.01.2009. godine do 19.07.2009. godine i od 19.07.2009. godine do 19.09.2009. godine. U inostranstvu tužitelj je radio po ugovoru o radu od 20.02.2009. godine u periodu od 02.03.2009. godine do 31.08.2009. godine. Radeći u ... doživio je povredu na radu (prelom i napuknuće rebara) 24.04.2009. godine. Iz ... se vratio 13.05.2009. godine, a ljekaru obratio 14.05.2009. godine, da bi na bolovanju zbog povređivanja bio do 02.08.2009. godine kada mu je bolovanje zaključeno. Liječen je na Klinici... a potom na Klinici.... Povrede su sanirane neoperativno. Po povratku na radilište u radio je kratko vrijeme, da bi mu ponovo otvorili bolovanje zbog bolova u leđima i psihičkih tegoba 15.09.2009. godine koje je trajalo do 31.08.2010. godine. Na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ljekara utvrđeno je da je tužitelj na bolovanju po osnovu povrede na radu bio od 14.05.2009. godine do 03.08.2009. godine, a po osnovu bolesti (dijagnoze vezane za bolna stanja kičme su najvećim dijelom degenerativne promjene, psihičke tegobe) od 15.09.2009. godine do 31.08.2010. godine. Tuženi je sačinio novi pismeni ugovor o radu sa tužiteljem 19.09.2009. godine na određeno vrijeme od 19.09.2009. godine do 19.08.2010. godine, koji ugovor mu je dostavio poštom preporučenom pošiljkom. Na vraćenju pošiljki konstatovano je da je primatelj obaviješten 29.09.2009. godine, ali da pošiljku nije podigao, pa je ista vraćena 06.10.2009. godine. Uvidom u potvrdu o prijavi/odjavi za ... od 21.07.2008. godine i 26.08.2010. godine i uvjerenja... od 29.01.2010. godine i 06.04.2018. godine utvrđeno je da je tužitelj bio prijavljen kod tuženog, kao obveznika penzijskog i invalidskog osiguranja u periodu od 10.07.2008. godine i 31.12.2008. godine (u periodu od 10.07.2008. godine do 31.12.2008. godine od strane tuženog bio je prijavljen i na obavezno zdravstveno osiguranje, a što je utvrđeno iz potvrde o podnesenoj prijavi/odjavi sa obaveznog zdravstvenog osiguranja od 13.01.2009. godine), zatim od 19.01.2009. godine do 19.08.2010. godine na radno vrijeme od osam sati (u periodu od 19.01.2009. do 19.08.2010. godine od strane tuženog bio je prijavljen i na obavezno zdravstveno osiguranje, a što je utvrđeno iz potvrde o podnesenoj prijavi/odjavi sa obaveznog zdravstvenog osiguranja od 26.08.2010. godine). Nakon prestanka rada kod tuženog u periodima od 08.10.2012. godine do 28.02.2013. godine i od 10.06.2013. godine do

² Službene novine Federacije broj: 98/15

12.06.2013. godine tužitelj je bio prijavljen kod osiguranika... a zatim od 17.12.2015. godine i dalje neprekidno u..., kao i da se zapošljavao i u Kantonalni inspektor u svom izvještaju pored ostalog konstatuje da je tužitelj do 19.08.2010. godine uredno dostavljao izvještaj o bolovanju, iako nije primio i potpisao ponuđeni ugovor o radu na određeno vrijeme, da ga je tužitelj vodio u radnom odnosu do 19.08.2010. godine kada je donio rješenje o prekidu ugovora o radu na određeno vrijeme i objavio ga sa ...

Rješenjem tuženog broj 3448/10 od 25.08.2010. godine tužitelju, kao zaposleniku, koji je zasnovao radni odnos na određeno vrijeme kod tuženog dana 19.01.2009. godine prekinut je ugovor o radu dana 19.08.2010. godine sa obrazloženjem da se ugovor o radu na određeno vrijeme prekida zbog isteka ugovora o radu, te je sa tim datumom tužitelj objavljen sa ..., što je potvrđeno i nalazom ... od 08.09.2010. godine, kojoj se tužitelj obratio radi inspekcijeskog nadzora. Na osnovu potvrde o podnesenoj prijavi/odjavi sa obaveznog zdravstvenog osiguranja od 26.08.2010. godine je utvrđeno da je tužitelj od strane tuženog bio prijavljen i na obavezno zdravstveno osiguranje i da je tuženi tužitelju za period bolovanja isplaćivao naknadu plaće.

Odredbom člana 19. Zakona o radu³ propisano je:

„Ugovor o radu zaključuje se:

1. Na neodređeno vrijeme;
2. Na određeno vrijeme.

Ugovor o radu koji ne sadrži podatak u pogledu trajanja smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

Ugovor o radu na određeno vrijeme ne može se zaključiti na period duži od dvije godine.

Ako zaposlenik izričito ili prećutno obnovi ugovor o radu na određeno vrijeme sa istim poslodavcem, odnosno izričito ili prećutno zaključi sa istim poslodavcem uzastopne ugovore o radu na određeno vrijeme na period duži od dvije godine bez prekida, takav ugovor smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme, ako kolektivnim ugovorom nije drugačije određeno.“

Odredbom člana 86. stav 1. tačka 6. Zakona o radu propisano je da ugovor o radu prestaje, pored ostalog, i istekom vremena na koje je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme.

U iznesenoj činjeničnoj situaciji prvostepeni sud je odbio postavljeni tužbeni zahtjev osnovom pravnog zaključka da je tužitelj po isteku prethodnog ugovora o radu na određeno vrijeme (od 19.07.2009. godine do 19.09.2009. godine) prećutno obnovio ugovor na određeno vrijeme do 19.08.2010. godine kada je ugovor prestao, istekom vremena na koji je zaključen i da od 19.01.2009. godine od kada nije bilo prekida uzastopno zaključenih ugovora na određeno vrijeme pa do 19.08.2010. godine nije ostvaren vremenski uslov da je period trajanja ugovora bez prekida duži od dvije godine, da bi se takav ugovor mogao smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme (tužitelj je sa tuženim imao zaključene ugovore o radu na određeno vrijeme u neprekidnom trajanju od jedne godine i sedam mjeseci).

³ Službene novine Federacije BiH broj: 43/99, 32/00 i 29/03

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i odlučujući o žalbama tužitelja žalbe odbio i prvostepenu presudu potvrdio uz obrazloženje da su parnične stranke imale zaključene ugovore o radu na određeno vrijeme neprekidno počev od 19.01.2009. godine, da je posljednji ugovor o radu na određeno vrijeme zaključen 19.07.2009. godine sa trajanjem do 19.09.2009. godine, sa kojim danom je u skladu sa odredbom člana 86. stav 1. tačka 6. Zakona o radu tužitelju prestao ugovor o radu na određeno vrijeme, istekom ugovora o radu na određeno vrijeme. Prema shvatanju drugostepenog suda ugovor o radu na određeno vrijeme koji je pripremio tuženi sa trajanjem od 19.09.2009. godine do 19.08.2010. godine nije proizveo pravno dejstvo jer ga tužitelj nije potpisao. Ostvarivanje prava iz radnog odnosa do 19.08.2010. godine, naknada plaća za vrijeme bolovanja, uplata doprinosa za penziona i zdravstveno osiguranje, drugostepeni sud temelji na obavezi poslodavca iz Zakona o zdravstvenom osiguranju zbog povrede na radu a koja obaveza nastaje zbog privremene spriječenosti za rad zbog povrede na radu i nakon prestanka radnog odnosa, do ponovnog uspostavljanja radne sposobnosti, a ne duže od 12 mjeseci. Pri tome na odluku u ovoj pravnoj stvari ne utiče činjenica da je poslodavac kao datum prestanka radnog odnosa naznačio 19.08.2010. godine umjesto 19.09.2009. godine jer je pobijanim rješenjem samo potvrdio činjenicu da je do tog vremena ispunjavao svoje obaveze prema tužitelju.

Neprihvatljiv je prigovor revidenta opisno naveden u reviziji da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP u vezi sa članom 8. ZPP.

U skladu sa načelom slobodne ocjene izvedenih dokaza iz člana 8. ZPP sud u postupku utvrđuje postojanje spornih činjenica na osnovu svog uvjerenja tako što svaki dokaz cijeni savjesno i brižljivo i nakon toga do istine dolazi cijeneći i sve dokaze zajedno. Revident u reviziji ne tvrdi da je prvostepeni sud proizvoljno ocijenio izvedene dokaze ili da određenu činjenicu nije utvrdio jer je pogrešno nije smatrao bitnom ili da određenu činjenicu nije zapazio bez obzira što ona proizilazi iz rezultata postupka. Naprotiv, revident u reviziji, kao i u žalbi, tvrdi da je prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje ali povredu odredbe člana 8. ZPP nalazi u navođenju da je prvostepeni sud propustio da utvrđeno činjenično stanje podvede pod odredbe člana 19. Zakona o radu vezane za ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Suprotno pravnom rezonovanju revidenta podvođenje utvrđenog činjeničnog stanja pod odgovarajuću pravnu normu ili pogrešno tumačenje odgovarajuće pravne norme predstavlja pogrešnu primjenu materijalnog prava, a ne povredu odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 8. ZPP.

Pravni stav tužitelja da je ugovor o radu tužitelja i tuženog od 19.07.2009. godine po isteku 19.09.2009. godine prećutno obnovljen na ugovor o radu na neodređeno vrijeme, nije pravilan i ne odgovara činjeničnoj i pravnoj situaciji predmetnog spora.

Po ocjeni ovog suda tužitelj je, po isteku ugovora o radu na određeno vrijeme od 19.07.2009. godine, prećutno, sa istim poslodavcem obnovio ugovor o radu na određeno vrijeme koji se ne može smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme jer uzastopni ugovori o radu na određeno vrijeme nisu bez prekida trajali duže od dvije godine.

Pod obnovljenim, uzastopnim ugovorima o radu podrazumijevaju se ugovori o radu na određeno vrijeme koje radnik izričito ili prećutno obnovi sa istim poslodavcem, odnosno izričito ili prećutno zaključi sa istim poslodavcem na period duži od dvije godine bez prekida. Po svojoj prirodi prećutno obnavljanje, zaključivanje ugovora o radu na određeno vrijeme podrazumijeva usmeni dogovor, odnosno nastavak rada po isteku vremena na koje je zaključen ugovor o radu. Pod obnovljenim ugovorom o radu na određeno vrijeme

podrazumijeva se „drugi“ isti ugovor o radu na određeno vrijeme, a pod uzastopnim ugovorima o radu na određeno vrijeme podrazumijeva se više ugovora. Dakle, Zakon o radu dozvoljava obnovljene, uzastopne ugovore o radu na određeno vrijeme, ali sankcionira nezakonito zaključenje obnovljenih uzastopnih ugovora o radu neoborivom presumpcijom da se radi o ugovoru na radu na neodređeno vrijeme. Zakon o radu nema naznaku „na istim poslovima“, nego samo naznaku sa „istim poslodavcem“, te je nužno voditi računa da li se radi o obnovljenom ugovoru o radu na određeno vrijeme (tada se radi i o istim poslovima i o istom poslodavcu) ili uzastopnim ugovorima o radu na određeno vrijeme (tada je kriterij isti poslodavac). Uvjet za neoborivu presumpciju da se radi o ugovoru na radu na neodređeno vrijeme vezan je za nepostojanje prekida između rada na osnovu ovih ugovora, odnosno prekidi kraći od 15 dana ne smatraju se prekidom razdoblja od dvije godine kod obnovljenog, odnosno uzastopnih ugovora o radu.

Prema navedenom, tužitelj je po isteku prethodnog ugovora o radu (nastavljajući rad, odnosno bolovanje i ostvarivanje prava iz radnog odnosa, a tuženi poslodavac nastavljajući ispunjavati obaveze iz radnog odnosa) po ocjeni ovog suda, prećutno obnovio ugovor o radu na određeno vrijeme sa istim poslodavcem. Parnične stranke nisu zaključile „drugi isti ugovor o radu na određeno vrijeme“ jer tužitelj nije primio niti potpisao ponuđeni ugovor (tužitelj je samo obaviješten o pošiljci koju nije podigao). Prećutno obnovljeni ugovor o radu do 19.08.2010. godine predstavlja nastavak rada do tog datuma koji je odredio poslodavac i koji je tužitelj prihvatio. Od tada je prekinut rad na osnovu tih ugovora pa nije ostvarena presumpcija (pretpostavka) da se radi u ugovoru o radu na neodređeno vrijeme jer nije ostvaren vremenski uslov obnovljenih ugovora o radu u trajanju dužem od 2 godine bez prekida. Tužitelj ne može jednostrano, prećutno produžiti ugovor o radu na određeno vrijeme bez saglasnosti, dogovora sa poslodavcem, što se nije ni desilo u predmetnom slučaju.

Ugovori o radu na određeno vrijeme regulisani su odredbom člana 19. stav 4. Zakona o radu i na konkretni slučaj se ne može primijeniti odredba člana 14. Zakona o radu koja je brisana i koja se odnosila na zaključivanje ugovora o radu.

Slučaj predmetnog spora tiče se prestanka ugovora o radu istekom vremena na koje je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme (član 86. stav 1. tačka 6. Zakona o radu), pa formulacija tužbenog zahtjeva da je rješenjem tuženog otkazan ugovor o radu ne utiče na prestanak ugovora o radu istekom vremena na koje je zaključen jer je u rješenju obrazloženo iz kojih razloga ugovor o radu prestaje. Otkaz ugovora o radu je jedan od načina prestanka ugovora o radu dok ugovor o radu na neodređeno vrijeme prestaje istekom vremena na koje je zaključen.

Iz navedenih razloga revizija nije osnovana pa ju je ovaj sud primjenom odredbi člana 248. ZPP odbio.

Predsjednica vijeća
Amira Sadović, s.r.